

«ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 7.

Адміністративні правопорушення, що посягають на власність

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1 Дрібне викрадення чужого майна.
• (Стаття 51 КУпАП).

2 Порушення прав на об'єкт права
• інтелектуальної власності
(Стаття 51-2 КУпАП).

**1. ДРІБНЕ
ВИКРАДЕННЯ
ЧУЖОГО МАЙНА
(Стаття 51 КУпАП)**

1. Дрібне викрадення чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрата -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк від п'яти до десяти діб.

2. Повторне протягом року вчинення правопорушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

3. Викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

Об'єктом адміністративного правопорушення за ст. 51 КУпАП є суспільні відносини в сфері власності. Відповідно до ст. 41 Конституції України, кожен має право володіти, користуватись і розпоряджатись своєю власністю. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

За суб'єктом носія права власності чинне законодавство виокремлює:

- а) право власності українського народу;**
- б) право державної власності;**
- в) право комунальної власності;**
- г) право колективної власності (зокрема, підприємств, громадських організацій та інших об'єднань громадян);**
- д) право приватної власності, зокрема, право спільної власності подружжя, членів сім'ї, осіб, що ведуть селянське (фермерське) господарство;**
- е) право власності інших держав, їхніх юридичних осіб, спільних підприємств та міжнародних організацій.**

Особливості кваліфікації дрібного викрадення чужого майна полягатимуть у встановленні поліцейськими :

- предмету правопорушення;**
- способу вчинення правопорушення.**

Предметом адміністративного правопорушення за ст. 51 КУпАП є чуже майно, вартість якого на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, яке не перебуває у власності чи законному володінні особи і яким вона заволоділа незаконним шляхом. До такого майна належить і майно предвласників майна колективних підприємств, підприємств, які засновані на власності об'єднань громадян, акціонерних товариств члени (акціонери) цих підприємств, об'єднань і товариств;

Увага!

Не може визнаватися предметом адміністративного правопорушення проти власності майно, яке нажите подружжям за час шлюбу і яке знаходиться у спільній сумісній власності подружжя; майно, набуте в результаті спільної праці членів сім'ї, що спільно ведуть сільське (фермерське) господарство, якщо інше не передбачено письмовою угодою між ними.

Водночас роздільне майно подружжя (яке належало кожному з подружжя до одруження, одержане ним під час шлюбу в дар чи в порядку успадкування, або належить йому за шлюбним контрактом, а також речі індивідуального користування, за винятком коштовностей і предметів розкоші) є власністю кожного з них, отже неправомірне заволодіння ним одним із членів подружжя утворює склад відповідного адміністративного правопорушення, передбаченого коментованою статтею.

Основною ознакою об'єктивної сторони, яка впливає на кваліфікацію правопорушень та відмежування адміністративного правопорушення від кримінальних правопорушень за статтями 185 та 190 КК України (Крадіжка та Шахрайство), є вартість викраденого чужого майна.

Відповідно до статті 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення, викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян.

**Об'єктивна сторона
правопорушення полягає у
вчиненні:**

- 1) крадіжки (таємного викрадення чужого майна);**
- 2) шахрайства (заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою);**
- 3) привласнення;**
- 4) розтрати.**

Таємним визнається таке викрадення,
здійснюючи яке винна особа вважає, що робить
це непомітно для потерпілих чи інших осіб:

- за відсутності будь-яких осіб (власників, володільців майна, осіб, під охороною яких воно перебуває, очевидців тощо);
- у присутності потерпілого або інших осіб (наприклад, ці особи спостерігають за діями винного на певній відстані), але сам винний не усвідомлював цього моменту і вважав, що діє таємно від інших осіб;
- у присутності потерпілого або інших осіб, але непомітно для них (наприклад, кишенькова крадіжка);

- у випадку, коли воно вчинюється у присутності потерпілого чи інших осіб, які через свій фізіологічний чи психічний стан (сон, сп'яніння, малолітство, психічне захворювання тощо) не усвідомлюють факту протиправного вилучення майна: не можуть правильно оцінити і зрозуміти зміст, характер і значення дій винного;

- вилучення чужого майна особою, яка не була наділена певною правомочністю щодо викраденого майна, а за родом своєї діяльності лише мала доступ до цього майна (комбайнер, сторож, стрілець воєнізованої охорони та ін.).

Загалом, викрадення чужого майна може вчинятися декількома способами:

- шахрайством законодавець визнає заволодіння майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою. В результаті шахрайських дій потерпілий - власник, володілець, особа, у віданні або під охороною якої знаходиться майно, добровільно передає майно або право на майно винній особі;
- привласнення полягає у протиправному і безоплатному вилученні (утриманні, неповерненні) винним чужого майна, яке знаходилось у його правомірному володінні, з наміром надалі обернути його на свою користь чи користь третіх осіб. У результаті привласнення чужого майна винний починає незаконно володіти і користуватись вилученим майном, поліпшуючи безпосередньо за рахунок викраденого своє матеріальне становище.
- розтрата передбачає незаконне і безоплатне витрачання (споживання, продаж, безоплатну передачу, обмін, передачу в рахунок погашення боргу тощо) винним чужого майна, яке йому ввірене чи перебувало в його віданні. В результаті розтрата винний поліпшує майнове становище інших осіб шляхом безпосереднього споживання ними незаконно вилученого майна, позбавлення їх за рахунок витрачання такого майна певних матеріальних витрат, збільшення доходів інших осіб.

**Суб'єктом правопорушення
може бути особа, якій
виповнилося 16 років.**

**Суб'єктивна сторона
правопорушення
характеризується прямим
умислом і корисливою метою.**

**2. ПОРУШЕННЯ ПРАВ
НА ОБ'ЄКТ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
(Стаття 51-2 КУПАП)**

1. Незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності (літературного чи художнього твору, їх виконання, фонограми, передачі організації мовлення, комп'ютерної програми, бази даних, наукового відкриття, винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знака для товарів і послуг, топографії інтегральної мікросхеми, раціоналізаторської пропозиції, сорту рослин тощо), привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом, -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для її виготовлення.

Суб'єктами права інтелектуальної власності визнаються громадяни, юридичні особи та держава.

Об'єктами права інтелектуальної власності є твори науки, літератури та мистецтва, відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, знаки для товарів і послуг, результати науково-дослідних робіт та інші результати інтелектуальної праці. Відносини щодо створення і використання об'єктів права інтелектуальної власності регулюються Цивільним кодексом України, законами України «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних», низкою інших правових актів.

Об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва, а саме:

- 1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);
- 2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- 3) комп'ютерні програми;
- 4) бази даних;
- 5) музичні твори з текстом і без тексту;

- 6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;**
- 7) аудіовізуальні твори;**
- 8) твори образотворчого мистецтва;**
- 9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;**
- 10) фотографічні твори, зокрема, твори, виконані способами, подібними до фотографії;**
- 11) твори ужиткового мистецтва, зокрема, твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо;**
- 12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;**

13) сценічні обробки творів, зазначених у п. 1, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;

14) похідні твори;

15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за доббором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові;

16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;

17) інші твори.

Суб'єктами авторського права є автори зазначених творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права.

Об'єктом цього правопорушення є майнові та немайнові права суб'єктів права інтелектуальної власності.

Відповідно до статей 14, 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» права авторів поділяються на особисті немайнові та майнові. Автору належать такі особисті немайнові права:

- 1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;
- 2) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;
- 3) обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;
- 4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

До майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

- а) виключне право на використання твору;**
- б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.**

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) можуть бути передані (відчужені) іншій особі, після чого ця особа стає суб'єктом авторського права.

Виключне право на використання твору автором (чи іншою особою, яка має авторське право) дозволяє йому використовувати твір у будь-якій формі і будь-яким способом.

Виключне право автора (чи іншої особи, яка має авторське право) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти:

- 1) відтворення творів;**
- 2) публічне виконання і публічне сповіщення творів;**
- 3) публічну демонстрацію і публічний показ;**
- 4) будь-яке повторне оприлюднення творів, якщо воно здійснюється організацією іншою, ніж та, що здійснила перше оприлюднення;**
- 5) переклади творів;**
- 6) переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів;**
- 7) включення творів як складових до збірників, антологій, енциклопедій тощо;**

8) розповсюдження творів шляхом першого продажу, відчуження іншим способом або шляхом здавання в майновий найм чи у прокат та шляхом іншої передачі до першого продажу примірників твору;

9) подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;

10) здавання в майновий найм і (або) комерційний прокат після першого продажу, відчуження іншим способом оригіналу або примірників аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, баз даних, музичних творів у нотній формі, а також творів, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі або у формі, яку зчитує комп'ютер;

11) імпорт примірників творів. Цей перелік не є вичерпним.

Увага!

Відповідно до ст. 255 КУпАП протокол про порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності складається посадовими особами Національної поліції.

Вказані справи розглядаються у 15-денний строк (ст. 277 КУпАП) районними, районними в місті, міськими або міськрайонними судами (суддями) відповідно до ст. 221 КУпАП.